

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TAL'IM FAN VA INNOVACIYALAR VAZIRLIGI
BERDAQ NOMIDAGI QORAQALPOQ DAVLAT UNIVERSITETI

KASBIY (IJODIY) IMTIHONLAR DASTURI
VA BAHOLASH MEZONI

“AN’ANAVIY YAKKA XONANDALIK” FANI

60211400 - Vokal san’ati: an’anaviy xonandalik
ta’lim yo’nalishi uchun

Toshkent - 2023 yil

Dastur Berdaq nomidagi Qoraqalpoq davlat universiteti Kengashining
2023-yil ____-_____ ____-sonli yig'ilish qarori bilan tasdiqlangan.

Tuzuvchilar: Berdaq nomidagi Qoraqalpoq davlat universiteti
“San’atshunoslik” fakulteti “San’atshunoslik” kafedrası
mudiri docent S.Ayapov

Berdag nomidagi Qoraqalpoq davlat universiteti
“San’atshunoslik” fakulteti “San’atshunoslik” kafedrası
assistenti N.Asqarov

Taqrizchilar: O‘zbekiston xalq baxshisi G.Utemuratov

O‘zbekiston va Qoraqalpoqistonga xizmat kursatgan artist,
R.Qutekeeva

Kirish

60211400 Vokal san'ati: (an'anaviy xonandalik) ta'lim yo'nalishi bo'yicha "Ixtisoslik"dan 1-ijodiy imtihon dasturi va 2-ijodiy fan "Solfedjio va musiqa adabiyoti"dan abituriyentlarning amaliy ko'nikma va malakalari hamda nazariy bilimlarini aniqlash uchun mo'ljallangan. Bajariladigan vazifalar tasdiqlangan mezon asosida baholanadi.

1. "Ixtisoslik"dan ijodiy imtihon maqsadi va vazifalari

"60211400 - Vokal san'ati: an'anaviy xonandalik" ta'lim yo'nalishi bo'yicha ijodiy imtihon dasturi abituriyentlarning amaliy ijrochilik ko'nikma va malakalarini aniqlash maqsadida o'tkaziladi.

Abituriyentlarning umumiy tayyorgarlik darajasi, qobiliyati, iqtidori, bilimi, dunyoqarashi va aql zakovati hisobga olingan holda me'yoriy dasturi o'zlashtirish ustida ish olib boriladi.

"An'anaviy yakka xonandalik" fanini o'zlashtirishdan kelib chiqadigan vazifalar - abituriyentlar turli yo'nalishlarda bilimlarga ega ekanliklari va o'zlarining ijro mahoratini namoyish etishlaridan iborat. Alohida e'tibor professional darajali ijroni mukammallashtirishga, uni yuqori badiiy saviyada ko'rsatib berishga qaratilishi kerak. "An'anaviy yakka xonandalik" fani yuzasidan abituriyent davr talabiga binoan dunyoqarashi keng bo'lgan. ya'ni insoniyat madaniyati, tarixi, rivojlanish pogonalari xususan, adabiyot va san'at sohasida teran fikr yuritish bilan birga, yangi paydo bo'lgan kompyuterlar tizimidagi jahon musiqiy dasturlari yuzasidan ham tushuncha, tasavur, bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi shart.

Abituriyent bilimiga qo'yiladigan talablar

"60211400- Vokal san'ati: an'anaviy xonandalik" ta'lim yo'nalishi bo'yicha o'qishga kirayotgan abituriyentlarni saralash maqsadida sinfda kirish talablariga mos dasturlarni ijro etib berishi ko'zda tutilgan.

O'qishga kiruvchi 30 daqiqagacha bo'lgan vaqt mobaynida ijro dasturi (Turkum shakldagi maqom asari, xalq ashulalaridan namuna, bastakorlar ijodiga mansub asar)ni ijro etib berishi talab etiladi.

Abituriyent ijodiy imtihon komissiyasiga quyidagi asarlarni taqdim qilishi lozim:

- 1 ta turkum shakldagi milliy xalq qushtlari;
- 1 ta xalq ashulasi;
- 1 ta bastakorlar ijodiga mansub asar

Ijro dasturi

"60211400- Vokal san'ati: an'anaviy xonandalik" ta'lim yo'nalishiga ariza topshirgan barcha abituriyentlar belgilangan ro'yxat asosida, yakka tarzda, tayyorlangan dasturni ansambl jo'rligida yoddan kuylashadi.

Abituriyent asarlar nota matnini xatosiz, asarning sur'atini ko'rsatilgan tezlikda, kuy shtrixlarini to'g'ri qo'llagan holda, intonatsiya sofligiga amal qilib, barcha artikulyatsiya talablarini bajarib, shuningdek, asarni badiiy mohiyati va milliy xususiyatlarini to'liq ochib bergan holatda kuylab berishi zarur. Asarda

musiqiy ifoda vositalarining qo'llanishi, tovush kuchi va uni boshqarish, hamda uning sifati asosiy ahamiyatga ega.

Taxminiy ijro dasturi ro'yxati

1. Qoraqalpoq xalq ashulalari yoki bastakorlar ijodiga mansub asarlardan biri. Masalan: Qoraqalpoqta, Ma'gan ber, Bes perde, Muxalles, Nalish, Xan Sayat va boshqalar.

2. Intizar sa'gan, Ba'glar, Sawdigim, Altin kol, Qizlar uyge kir, va boshqalar.

Ijodiy imtihon abituriyent tomonidan bajariladigan amaliy ish quyidagi mezon asosida baholanadi:

No	Ijro talablari	To'liq javob uchun ball
1.	Asar nota matnining to'g'riligi	10,0 ballgacha
2.	Tovush sifati va uni boshqarish	10,0 ballgacha
3.	Cholg'u chalib ijro etish	10,0 ballgacha
4.	Sahna madaniyati	6,0 ballgacha
5.	Artikulyatsiya talablarining bajarilishi	10,0 ballgacha
6.	Musiqiy ifoda vositalarining to'g'ri qo'llanilishi	10,0 ballgacha
7.	Nafasni to'g'ri olish va ishlatish	10,0 ballgacha
8.	Intonatsiya sofligi	10,0 ballgacha
9.	Asar xususiyatini ochib berish	7,0 ballgacha
10.	Sur'atning to'g'ri tanlanishi	10,0 ballgacha

Ijro dasturi bo'yicha to'plash mumkin bo'lgan maksimal ball - **93.0 ball**

2. "Solfedjio va musiqa adabiyoti"

a) "Solfedjio"

Solfedjio fanidan abituriyent bilimiga qo'yiladigan talablar

Abituriyent "Solfedjio" fanidan o'quv dasturi doirasida to'laqonli bilimga ega bo'lgan holda, notaga qarab kuylashni bajarganda, musiqiy-nazariy va amaliy ko'nikmalarini namoyish qilganda, shuningdek, fan bo'yicha bilimlari yuqori darajada bo'lganida qo'yiladi. Abituriyentning solfedjio fanidan qobiliyatini yorqin namoyon bo'lishi kerak.

Solfedjio fanidan kasbiy (ijodiy) imtihonda abituriyent tomonidan bajarilgan amaliy ish quyidagi mezon asosida baholanadi:

1. Notaga qarab bir ovozli misollarni dirijyorlik qilib kuylash
2. Intervallar va akkordlarni eshitib aniqlash

№	Savollar mazmuni	To'liq javob uchun ball
1.	Notaga qarab bir ovozli misollarni dirijyorlik qilib kuylash:	
<i>a)</i>	Tonallikni to'g'ri aniqlash	5 ballgacha;
<i>b)</i>	Sof kuylash	7 ballgacha;
<i>c)</i>	Ritmik ketma-ketlikka aniq rioya qilish	7 ballgacha.
<i>d)</i>	Xalq ladlarida transpozitsiya qilib kuylash	7 ballgacha
2.	Intervallar va akkordlarni eshitib aniqlash.	7 ballgacha.
Jami:		33,0

b) “Musika adabiyoti”

Kollokvium tarzidagi suhbatdan abituriyentning “Musika adabiyoti” fanidan rus va jahon, qoraqalpoq, o'zbek musiqasi tarixiga oid savollarga javob berishi, topshirgan yo'nalishi tarixi haqida bilim darajasi qanday ekanligi bilib olinadi. Og'zaki ravishda savollar mazmun-mohiyatini ochib berish talab etiladi.

№	Savollar mazmuni	To'liq javob uchun ball
1.	Qoraqalpoq musika adabiyotidan savollarga javob	15,0 ballgacha
2.	O'zbek musika adabiyotidan savollarga javob	7,5 ballgacha
3.	Rus, Chet el musika adabiyotidan savollarga javob	7,5 ballgacha
Jami:		30,0

“Musika adabiyoti” bo'yicha to'plash mumkin bo'lgan maksimal ball - **30,0 ball**.

Mazkur ta'lim yo'nalishida kasbiy-ijodiy (og'zaki) imtihonlarga jami qo'yiladigan maksimal ball - 156,0 ball.

Apellatsiya tartibi

Abituriyentlar tomonidan kasbiy (ijodiy) imtihon natijalari bo'yicha institut qabul komissiyasining appelyatsiyalar bilan ishlash hay'atiga natijalar e'lon qilingan kundan boshlab 24 soat davomida murojaat qilishlari mumkin.

Murojaat mazmuni faqat o'zining ballari yuzasidan bo'lsa qabul qilinadi, boshqa abituriyentlar haqida yozilgan shikoyat arizalari qabul qilinmaydi.